

3. VZDĚLÁNÍ

Veškeré údaje o vzdělání v této kapitole, kromě údajů o genderové struktuře učitelů a řídicích pracovníků, vycházejí z databáze Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Údaje o mateřských, základních, středních, vyšších odborných a speciálních školách, školách při výchovných ústavech a údaje o pracovnících vysokých škol se získávají prostřednictvím vyčerpávajících šetření na školách, údaje o studentech, poprvé zapsaných a absolventech vysokých škol vycházejí z matriky studentů vysokých škol, resp. ze systému SIMS (Sdružené informace z matrik studentů). Údaje o genderové struktuře učitelů a řídicích pracovníků regionálního školství pocházejí z Informačního systému o platech (ISP) Ministerstva financí, kam v rámci regionálního školství předávají údaje všechny právní subjekty vykonávající činnost školy nebo školského zařízení odměňující své zaměstnance na základě §109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

Pokud jsou v tabulkách uvedeny podíly na populaci, vychází se z platné demografie zveřejněné ČSÚ (tj. věkového složení obyvatelstva k 1. 7.).

Do všech druhů škol, pokud není uvedeno jinak, jsou započteny i údaje o odpovídajících školách pro děti, žáky a studenty vyžadující speciální vzdělávací potřeby (SVP). Pokud to bylo možné, byla data přepočtena i zpětně.

Stejně jako v několika minulých letech publikujeme i údaje o genderovém složení učitelů regionálního školství, tedy učitelů v mateřských školách, základních školách, středních školách, konzervatořích a vyšších odborných školách a školách speciálně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě mateřských škol vzhledem k velice nízkému zastoupení učitelů-mužů (jedná se o méně než 1 % všech učitelů v mateřských školách) neuvádíme genderovou strukturu v členění na muže a ženy.

Nově jsou zařazeny údaje o počtech řídicích pracovníků / ředitelů / zástupců ředitelů v jednotlivých typech a druzích škol.

Dále jsou poprvé publikovány údaje o počtech akademických pracovníků na veřejných vysokých školách v členění na pedagogické pracovníky VaV, profesory, docenty, odborné asistenty, asistenty a lektory.

V případě vyšších odborných škol jsou údaje o studentech a uchazečích publikovány za fyzické osoby, výjimkou jsou údaje v oborovém členění, kde se jedná o údaje o studii (studenti jsou tedy uvedeni tolikrát, v kolika oborech vzdělání se vzdělávají, resp. do kolika oborů jsou nově přijati, či kolik oborů absolvují).

Údaje o vysokých školách – studentech, poprvé zapsaných a absolventech – jsou za období od roku 2001/02 uváděny stejně jako v minulých letech ve fyzických osobách, nikoli jako počet studií. Jedná se jak o prezenční, tak o distanční a kombinované studium. Do počtů studentů, které jsou k 31. 12., nejsou započteny počty studentů se všemi studii přerušenými, počty poprvé zapsaných jsou uváděny za kalendářní rok a totéž platí o počtech absolventů. Vzhledem k tomu, že údaje vycházejí z informací z matrik studentů, které mohou být školami aktualizovány i zpětně, je nutné data každoročně přepočítávat i za předchozí roky. Do informací o vysokých školách nejsou zahrnuty informace o vysokých školách zřizovaných Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem obrany České republiky – tyto školy nepředávají informace z matrik studentů do centrálního informačního systému a k dispozici jsou pouze informace o celkovém počtu studií (nikoli fyzických osob), tedy zpracované jinou metodikou.

Vzhledem k metodice výpočtu může být součet údajů za jednotlivé kategorie v tabulkách 3-10 a 3-11 vyšší než údaj "celkem". Jedná se o fyzické osoby a jeden student (poprvé zapsaný, absolvent) může studovat (být přijat, absolvovat) na více fakultách, resp. ve více studijních programech.

Anglické překlady názvů vysokých škol jsou v podobě, jak je jednotlivé vysoké školy uvádějí na svých stránkách.

V průběhu sledovaného období došlo v návaznosti na zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ke změně struktury údajů za střední školy vzhledem k tomu, že byly zrušeny typy škol (střední odborné školy, střední odborná učiliště, gymnázia). Z tohoto důvodu jsou údaje za střední školy přepočteny do struktury vycházející z kódování oborů vzdělání.¹

¹ Jedná se o obory vzdělání podle Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Pod označením **gymnázia** jsou zahrnuty střední školy s gymnaziálními obory, tedy ty, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „K“.

Pod označením **obory odborné s maturitní zkouškou** jsou zahrnuty střední školy s obory, které mají na 5. místě kódu oboru „M“ a „L“.

Pod označením **obory bez maturity** jsou zahrnuty střední školy vyučující obory středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem, které mají na 5. místě kódu oboru „C“, „D“, „J“, „E“ a „H“.